

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики
Факультет № 6

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

навчальної дисципліни «АДМІНІСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦІЙНА
ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ» вибіркового компонент освітньої програми першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність

**За темою «Заходи забезпечення провадження у справах про
адміністративні правопорушення».**

Харків 2023 рік

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 року №7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 року №7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 року №7

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти. Протокол від 18.08.2023 року №8.

Розробники:

1. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти, кандидат юридичних наук, доцент Голуб Микола Володимирович.

Рецензенти:

1. Доцент кафедри адміністративного права і процесу факультету № 1 ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І.Д.
2. Проректор з науково-педагогічної роботи ДБТУ, доктор економічних наук, кандидат юридичних наук, доцент Микитась А.В.

План лекції

1. Поняття, мета та особливості застосування заходів забезпечення провадження.
2. Характеристика окремих заходів забезпечення провадження.
3. Нормативно-правове регулювання діяльності поліції щодо застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Література:

Основна:

1. Адміністративна діяльність Національної поліції: навчальний посібник для підготовки до іспиту / Калюк О.М., Константинов С.Ф., Куліков В.А. та ін. / за ред. Кулікова В.А. К.: «Освіта України», 2016. 230 с.
2. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка; [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін.; передм. В. В. Сокурєнка]; МВС України, Харків, нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 432 с.
3. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки; [О. І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князєв та ін.; передм. О. М. Бандурки]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 242 с.
4. Адміністративна діяльність поліції: підручник / В. В. Серєда, М. П. Гурковський, Ю. С. Назар та ін.; за заг. ред. В. В. Серєди. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 776 с.
5. Адміністративне право: Альбом схем: навч. посіб. уклад. : Ю.П. Битяк, В. В. Зуй, В. М. Гаращук та ін.; 2-ге вид., змін. Та допов. Х.: Право, 2014. С. 77
6. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України: навч. посібник / За заг. ред. заслуженого юриста України В.А. Глуховєрі. Дніпро: Дніпроп. держ. унт внутр. справ, 2016. 264 с.
7. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури». 2016. 336 с.
8. Галабурда Н. А. Діяльність міліції щодо застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення: авторєф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.07; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2011. С. 4
9. Голобородько Д. В., Кравченко І. С. Особливості оформлення матеріалів у справах про адміністративні правопорушення за участю неповнолітньої особи : методичні рекомендації. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 40 с.

10. Гусаров С.М. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів внутрішніх справ України: навч. посібник. К.: Ніконова, 2011. 360 с.

11. Джафарова О.В. Дозвільна діяльність органів публічної адміністрації в Україні: питання теорії та практики: монографія. Харків: Диса-плюс, 2015. 688 с

12. Довідник працівника патрульної поліції (інформаційно-довідкові матеріали з адміністративно-правових питань) / авт. кол.: Гусаров С.М., Головка О.М., Безпалова О.І., та ін. Харків : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2015. 144 с.

13. Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. URL: <http://megoinfo.info/матеріал/глав16загальні-положення-провадження-у-справах-про-адміністративні-правопорушення> Іванцов В.О. Обмеження пересування особи як поліцейський захід: актуальні питання правореалізації. Становлення та розвиток правової держави : проблеми теорії та практики : матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції. Миколаїв : НУК, 2017. С. 36-38.

14. Ішук О. С. Поняття адміністративної юрисдикції: проблеми дефініції. Форум права. 2011. № 1. С. 419–424. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/1iocsjpd.pdf>. С.423.

15. Кобзін Д. О., Бугаєць Т. І., Строева Н. М., Янковець В.В. Як поводитись із дитиною при затриманні: інформація для поліцейських. Київ, ВГЦ «Волонтер», 2019. 14 с.

16. Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству : лист Міністерства освіти і науки України від 18.05.2018 № 1/11-5480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5480729-18?lang=ru#Text>

17. Міністерство соціальної політики. Внутрішньо переміщені особи. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Vnutrishno-peremishcheni-osobi.html> Мірошниченко А.В. Насильство в сім'ї. Правова освіта. Сайт Головного управління юстиції у Кіровоградській області. URL: http://pravovaosvita.ucoz.ua/publ/nasilstvo_v_sim_39_ji/1-1-0-13

18. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення станом на 1 вересня 2016 р. За заг. ред. С. В. Петкова. К. «Центр учбової літератури», 2016. 463 с.

19. Організація діяльності мобільних груп реагування на факти вчинення домашнього насильства: метод. рек. / С. В. Альошкін, О. В. Даценко, К. Л. Бугайчук, Т. М. Малиновська. Харків: Харк. нац. ун-т внутр. справ. 2019. 35с.

20. Павлюк Н. В. Використання тактичних прийомів допиту неповнолітніх, спрямованих на нейтралізацію фантазування. Криміналістика XXI сторіччя: матеріали міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 25-26 лист. 2010 р.). Харків: Право, 2010. С. 427-430.

21. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, С. О. Шатрава та ін.], за заг. ред. О. І. Безпалової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

22. Протидія домашньому насильству: практичний посібник для поліцейського / БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://rm.coe.int/cvavgu-jan2018-4-ua-web/16807874e0>.

23. Ральф Х. Навчальний курс «Поліцейська діяльність, орієнтована на громаду». ДЮІ, 2021.

24. Серета В. В., Кісіль З. Р., Кісіль Р.В. Адміністративне право: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 520 с.

25. Управління органами Національної поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. М. Бандурка, О. І. Безпалова, О.В. Джафарова та ін .; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків, нац. ун-т внутр. справ. Харків: Стильна типографія, 2017. 580 с.

Додаткова:

26. Державна міграційна служба України. Статистика з основної діяльності. URL: https://dmsu.gov.ua/assets/files/statistic/year/2019_9.pdf

27. Закон України «Про Національну поліцію» : наук.-практ. комент. / МВС України, Харків, нац. ун-т внутр. справ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка; [О. І. Безпалова, К. Ю. Мельник, О. О. Юхно та ін.; передм. В. В. Сокурєнка]. Харків, 2016. 408 с.

28. Інструкція з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>

29. Інструкція зі складання протоколів та оформлення матеріалів про військові адміністративні правопорушення, затверджена Наказом Міністерства оборони України від 18.07.2017 № 374. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0982-17> (дата звернення 15.12.2019). Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021

30. Інструкція про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції : Наказом Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства охорони здоров'я України від 09.11.2015 № 1452/735. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15>

31. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/2747-15>

32. Кодекс України про адміністративні правопорушення : закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. Відомості Верховної Ради Української РСР. 1984. № 51. Ст. 1122.

33. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10>.

34. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>

35. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI / Верховна Рада України. Відомості Верховної України. 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. Ст. 88.

36. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

37. Положення про дисциплінарні комісії в Національній поліції України : Наказ МВС України від 07.11.2018 р. № 893. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1356-18#n4>

38. Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою: постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-п>

39. Порядок розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 р. № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

40. Порядок тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення: постанова Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 р. N 1086 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1086-2008-%D0%BF>

41. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80#Text>

42. Про громадські об'єднання : закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 1. Ст. 1.

43. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15.03.2018 № 2337. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19>

44. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>

45. Про доступ до публічної інформації : закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 32. Ст. 314.

46. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : закон України від від 08.09.2005 № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>

47. Про запобігання корупції : закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056.

48. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>

49. Про затвердження зразків та описів печатки і таблички (вивіски) міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади: постанова КМУ від 03 серпня 2011 року № 857. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/857-2011>

50. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

51. Про затвердження інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України : від 23 трав. 2017 р. № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#Text>

52. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України» : наказ МВС від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>

53. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text>

54. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1496-15>.

55. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі : наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1408-15>.

56. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: наказ МВС України від 07.11.2015 №1395. Офіційний вісник України.2015. № 88. Ст. 2964.

57. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі:Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15/conv/para7>

58. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>

59. Про затвердження Інструкції про порядок оформлення в Службі безпеки України матеріалів про адміністративні правопорушення: Наказ Центрального управління Служби безпеки України від 22.03.2017 № 173. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0506-17>

60. Про затвердження Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів : наказ Міністерства юстиції України від 12 квітня 2012 року № 578/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0571-12>

61. Про затвердження Положення про патрульну службу МВС : наказ МВС України від 02.07.2015 № 796. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0777-15#Text>

62. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події : наказ МВС України від 08.02.2019 № 100 URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE33194.html.

63. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі : постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text>

64. Про затвердження Порядку взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України : наказ МВС від 25.02.2019 № 124. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0270-19#Text>

65. Про затвердження Порядку винесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдника : наказ МВС від 01.08.2018 № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0965-18#Text>

66. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. Офіційний вісник України. № 8. стор. 323. стаття 319.

67. Про затвердження Порядку тимчасового затримання інспекторами з паркування транспортних засобів та їх зберігання: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 № 990. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/990-2018-%D0%BF>.

68. Про затвердження проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства : наказ Міністерства соціальної політики України та МВС від 13.03.2019 № 369/180. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0333-19#Text>

69. Про звернення громадян : закон України від 02.10.1996 № 393/96. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256.

70. Про інформацію : закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. Ст. 650.

71. Про Національну поліцію : Закон України : від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text7>.

72. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>

73. Про організацію службової діяльності поліції охорони з питань забезпечення фізичної охорони об'єктів : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 7 лип. 2017 р. № 577 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0989-17#Text>

74. Про Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні: Указ Президента України від 10.06.1993 № 198/93 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198/93>

75. Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#n16>.

76. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>

77. Про реалізацію окремих положень Дисциплінарного статуту Національної поліції України : Наказ МВС України від 07.11.2018 р. № 893. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1355-18#n17>

78. Про центральні органи виконавчої влади: закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. Відомості Верховної Ради УРСР. 2011. № 38. Ст. 385.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

<http://zakon.rada.gov.ua>

<https://www.president.gov.ua>

<http://www.kmu.gov.ua/>

<http://mvs.gov.ua/>

<https://www.npu.gov.ua>

<http://univd.edu.ua>

<http://lib.univd.edu.ua>

Текст лекції

1. ПОНЯТТЯ, МЕТА Й ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВАДЖЕННЯ.

Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення є одним із різновидів адміністративного примусу. Деякі дослідники називають їх «адміністративно-процесуальними заходами примусу». Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, на думку Н. А. Галабурди, – це законодавчо урегульована система заходів адміністративно-примусового характеру, що застосовуються з метою забезпечення своєчасного, всебічного, повного та об'єктивного з'ясування обставин кожної справи, вирішення її в точній відповідності до закону, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень. За Т. А. Котенко, це заходи примусової дії, які регламентовано нормами адміністративного права, їх застосовують уповноважені на те органи державної влади, а в деяких випадках і громадські формування. Вони спрямовані на припинення протиправного діяння, усунення пов'язаних із ним негативних і шкідливих наслідків, а також на створення оптимальних умов для подальшого притягнення винних осіб до юридичної відповідальності. Під такими заходами Д. Ф. Бортняк розуміє врегульовану нормами адміністративного права сукупність юридично значущих примусових дій, що застосовується компетентними органами публічної адміністрації, які є способами здійснення встановленого порядку адміністративно-деліктного провадження, реалізації його завдань, а також процесуальних обов'язків і повноважень учасників цього провадження, а підставами до їх застосування називає: – здійснення особою діяння, що містить ознаки правопорушення, або обґрунтовані

підозри в цьому; – об’єктивну, обґрунтовану інформацію, яка дозволяє вважати, що особа приховує знаряддя здійснення правопорушення, – які-небудь предмети, здобуті протиправним шляхом, інші предмети, а також документи, що мають важливе значення у процесі встановлення об’єктивної істини, обставин правопорушення. Вони застосовуються уповноваженими особами у прямо передбачених законодавством України випадках із метою:

- припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи впливу;
- встановлення особи;
- складення протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов’язковим;
- забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення.

Порядок їх застосування може визначатись виключно законами України, зокрема Кодексом України про адміністративні правопорушення (тут і надалі – КУпАП) та іншими, такими як Митний кодекс (далі – МК) України. Кодекс України про адміністративні правопорушення до заходів забезпечення провадження у справах про адміністративне правопорушення у ст. 260 відносить: адміністративне затримання особи, особистий огляд, огляд речей і вилучення речей та документів, у тому числі посвідчення водія, тимчасове затримання транспортного засобу, відсторонення водіїв від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп’яніння, а також щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їхню увагу та швидкість реакції. Крім того, існують ще два таких заходи, що хоча й не зазначені у ст. 260 КУпАП, проте за своєю суттю і призначенням забезпечують провадження у справах про

адміністративне правопорушення, це доставлення порушника (ст. 259 КУпАП) та привід (ч. 2 ст. 268 КУпАП). Серед заходів, визначених іншими законами України, виділяються, наприклад, витребування документів, необхідних для провадження у справі про порушення митних правил (ст. 376 МК України); проведення митних обстежень (ст. 378 МК України) тощо. До функцій заходів забезпечення провадження науковці, зокрема В. К. Колпаков, В. В. Гордєєв, відносять такі: – адміністративно-процесуальне припинення (доставлення порушника й адміністративне затримання, тимчасове затримання транспортних засобів); – формування доказової бази (особистий огляд і огляд речей, відсторонення водіїв від керування транспортним засобом, річковими і маломірними суднами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їхню увагу та швидкість реакції); – забезпечення виконання постанови у справі про адміністративне правопорушення (вилучення речей і документів, привід). Особливості заходів забезпечення провадження у справі про адміністративні правопорушення, з точки зору Н. А. Галабурди, полягають у такому:

- вони є несамотійними, допоміжними заходами впливу, застосування яких забезпечує створення умов для притягнення порушника до адміністративної відповідальності;
- вони застосовуються лише в рамках провадження, що ведеться у зв'язку з правопорушенням, тобто з моменту порушення справи і до її припинення і тільки до особи, яка вчинила правопорушення;
- крім учинення правопорушення, повинні існувати додаткові підстави застосування цих заходів, такі як: неможливість припинення правопорушення іншими засобами, необхідність виконання інших процесуальних дій (складення протоколу, встановлення особи, здобуття доказів тощо);

- законодавством обов'язково встановлюється процесуальний порядок їх застосування: підстави, строки, процесуальне оформлення, порядок оскарження тощо.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.

Доставлення порушника. Стаття 259 КУпАП визначає, що метою доставлення є встановлення особи порушника, припинення правопорушення, з'ясування обставин правопорушення та складення протоколу про адміністративне правопорушення в разі неможливості скласти його на місці вчинення, якщо складення протоколу є обов'язковим. Серед обставин, що перешкоджають складенню протоколу на місці, виділяють відсутність у порушника документів, що посвідчують особу; несприятливі погодні умови; темний час доби тощо. Доставлення полягає у примусовому супроводженні порушника з місця його виявлення до встановленого законом приміщення, де є умови для проведення процесуальних дій і завершується виконання цього примусового заходу. Порушника може бути доставлено, залежно від вчиненого ним правопорушення:

- у поліцію;
- у приміщення виконавчого органу сільської, селищної ради;
- у службове приміщення воєнізованої охорони;
- у підрозділ Військової служби правопорядку у Збройних силах України;
- до органу Державної прикордонної служби України;
- до штабу громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону чи громадського пункту з охорони громадського порядку;
- до органів Служби безпеки України (при порушенні законодавства про державну таємницю);

- у приміщення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), в тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, його територіальних органів і підрозділів;
- до пунктів тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні.

Особи, які можуть здійснювати доставлення:

- поліцейський;
- посадова особа Військової служби правопорядку у Збройних силах України;
- військовослужбовець;
- працівник Державної прикордонної служби України;
- член громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону;
- працівник воєнізованої охорони;
- співробітник Служби безпеки України (при порушенні законодавства про державну таємницю);
- працівник лісової охорони, уповноважені посадові особи органів, які здійснюють державний нагляд за додержанням правил полювання, органів рибоохорони, посадові особи інших органів, які здійснюють державний контроль за охороною і використанням тваринного світу, працівники служб охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду, громадські інспектори охорони природи, громадські мисливські інспектори, громадські інспектори органів рибоохорони та громадські лісові інспектори;
- уповноважені посадові особи органів охорони культурної спадщини, адміністрацій історико-культурних заповідників та історико-культурних заповідних територій;
- державний інспектор у сфері державного контролю за використанням та охороною земель;

- уповноважені посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, його територіальних органів і підрозділів;
- інші уповноважені особи (при вчиненні порушень правил користування засобами транспорту, правил щодо охорони порядку і безпеки руху, правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на транспорті, правил пожежної безпеки, санітарних норм на транспорті).

Також необхідно пам'ятати про особливості здійснення доставлення щодо окремих категорій осіб, наприклад:

- Доставлення порушника з числа кадрових співробітників розвідувального органу України під час виконання ним своїх службових обов'язків здійснюється тільки у присутності офіційного представника цього органу.
- У разі вчинення військовослужбовцями, військовозобов'язаними та резервістами під час проходження зборів, а також працівниками Збройних Сил України під час виконання ними службових обов'язків правопорушень та в разі наявності обставин, зазначених у ч. ст. 259 КУпАП, доставлення порушника уповноваженими на це посадовими особами здійснюється у підрозділи Військової служби правопорядку у Збройних силах України. Основною вимогою доставлення є те, що його має бути проведено у можливо короткий строк. На жаль, законодавець не визначає граничні строки доставлення, лише зазначається, що перебування доставленої особи у штабі громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону чи громадському пункті з охорони громадського порядку, приміщенні виконавчого органу сільської, селищної ради не може тривати більш як одну годину, якщо не встановлено інше. Превалюючою на сьогодні є думка, що

строк перебування доставленого правопорушника у приміщенні поліції, Державної прикордонної служби України, органу Служби безпеки України тощо може бути більшим за одну годину, але в такому випадку доставлення правопорушника набуває нового значення і переходить у формат адміністративного затримання. Головна особливість та відмінність доставлення від затримання полягає в тому, що, як зазначає В. О. Іванцов, особа прибуває до службового приміщення разом із поліцейським не через фізичний примус чи підкорення наказу, а висловивши добровільну згоду у відповідь на запрошення прослідувати до органу поліції для складення протоколу про адміністративне правопорушення, з'ясування обставин справи тощо. Основні положення адміністративного затримання визначаються ст. 261–263 КУпАП. Адміністративне затримання Л. Ф. Бортняк пропонує розуміти як короткочасне утримання фізичної особи на місці здійснення правопорушення або в приміщенні компетентного органу, куди вона була доставлена, що застосовується у виняткових випадках повноважними суб'єктами, якщо це необхідно для забезпечення правильного і своєчасного розгляду справи про адміністративне правопорушення, виконуючи ухвали у справі про адміністративне правопорушення. Адміністративне затримання, за В. К. Колпаковим, – це примусове обмеження волі правопорушника, яке знаходить вираз у його триманні протягом установленого строку у спеціальних приміщеннях правомочних органів. Із точки зору Ю. П. Битяка, В. В. Зуй, В. М. Гаращука та ін., це примусове, короткочасне обмеження свободи дій, пересування особи, яка вчинила адміністративне правопорушення. Пропонуємо взяти за основу визначення адміністративного затримання, надане у Науково-практичному коментарі КУпАП, та вважати його заходом забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, який полягає в тимчасовому обмеженні свободи пересування і місцезнаходження та

застосовується в разі, коли інші заходи адміністративного припинення неефективні для забезпечення належного виконання провадження у справі про адміністративне правопорушення і забезпечення притягнення правопорушника до відповідальності. Для здійснення адміністративного затримання необхідна обов'язкова наявність двох передумов: основної (вчинення особою адміністративного правопорушення) і додаткової. До додаткових належать наявність однієї або кількох умов: наявність підстав уважати, що протиправне діяння продовжуватиметься, що правопорушник може спричинити шкоду суспільним інтересам, громадянам, собі; неможливість скласти протокол про адміністративне правопорушення на місці; відмова сплатити штраф, що стягується на місці вчинення правопорушення, тощо. У разі якщо до особи застосовуються спеціальні засоби, це завжди є ознакою адміністративного затримання особи. Адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може провадитися лише органами (посадовими особами), уповноваженими на те законами України (ст. 262 КУпАП):

- 1) Національною поліцією – при вчиненні дрібного хуліганства, вчиненні насильства в сім'ї, порушенні порядку організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, при поширюванні неправдивих чуток, вчиненні злісної непокори законному розпорядженню чи вимозі поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, а також військовослужбовця чи образи їх, публічних закликів до невиконання вимог поліцейського, при прояві неповаги до суду, вчиненні незаконного доступу до інформації в автоматизованих системах, порушення правил про валютні операції, правил обігу наркотичних засобів або психотропних речовин, незаконного продажу товарів або інших предметів, дрібної спекуляції, торгівлі з рук у невстановлених місцях, при розпиванні спиртних напоїв у громадських

місцях чи появі у громадських місцях у п'яному вигляді, що ображає людську гідність і громадську мораль, у випадках, коли є підстави вважати, що особа займається проституцією, при порушенні правил дорожнього руху, правил полювання, рибальства й охорони рибних запасів та інших порушень законодавства про охорону і використання тваринного світу, при порушенні правил перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні і транзитного проїзду через територію України, а також в інших випадках, прямо передбачених законами України;

2) органами прикордонної служби – у разі незаконного перетинання або спроби незаконного перетинання державного кордону України, порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення територію України та виїзду з неї, порушення прикордонного режиму, режиму в пунктах пропуску через державний кордон України або режимних правил у контрольних пунктах в'їзду – виїзду, вчинення злісної непокори законному розпорядженню або вимозі військовослужбовця чи працівника Державної прикордонної служби України або члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, порушення правил використання об'єктів тваринного світу в межах прикордонної смуги та контрольованого прикордонного району, у територіальному морі, внутрішніх водах та виключній (морській) економічній зоні України, порушення правил перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні і транзитного проїзду через територію України, невиконання рішення про заборону в'їзду в Україну, порушення порядку в'їзду до району проведення антитерористичної операції або виїзду з нього;

3) старшою у місці розташування охоронюваного об'єкта посадовою особою воєнізованої охорони – при вчиненні правопорушень, зв'язаних з посяганням на охоронювані об'єкти, інше майно;

4) посадовими особами Військової служби правопорядку у Збройних силах України – у разі вчинення військовослужбовцями, військовозобов'язаними та резервістами під час проходження зборів, а також працівниками Збройних сил України під час виконання ними службових обов'язків військових адміністративних правопорушень, дрібного хуліганства, злісної непокори законному розпорядженню чи вимозі посадової особи Військової служби правопорядку у Збройних силах України, публічних закликів до невиконання вимог цієї особи, порушення правил зберігання, носіння або перевезення вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів, дрібного викрадення чужого майна, у разі розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях, появи у громадських місцях у п'яному вигляді, порушення правил обігу наркотичних засобів або психотропних речовин, а також у разі порушення правил дорожнього руху водіями чи іншими особами, які керують військовими транспортними засобами;

5) органами Служби безпеки України – при порушенні законодавства про державну таємницю або здійсненні незаконного доступу до інформації в автоматизованих системах, зберіганні спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації;

6) посадовими особами органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів – у разі вчинення прихованої від огляду передачі або спроби передачі будь-яким способом особам, яких тримають у слідчих ізоляторах і установах виконання покарань, алкогольних напоїв, лікарських та інших засобів, що викликають одурманювання, а також інших заборонених для передачі предметів;

7) посадовими особами, уповноваженими на те центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), в тому числі протидії нелегальній (незаконній)

міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, – при порушенні законодавства про перебування в Україні іноземців та осіб без громадянства і транзитний проїзд через територію України.

Про адміністративне затримання обов'язково складається протокол, в якому зазначаються: – дата і місце його складення (число, місяць, рік, назва населеного пункту); – посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка склала протокол (повністю, без скорочень); – відомості про особу затриманого (прізвище, ім'я та по батькові особи повністю; число, місяць, рік народження; фактичне місце проживання на час вчинення правопорушення); – час і мотиви затримання (найменування підрозділу, куди доставлено особу, яка скоїла адміністративне правопорушення; його місцезнаходження; число, місяць, рік, а також фактичний час доставлення; частина статті та стаття КУпАП, якими передбачена адміністративна відповідальність особи за вчинене адміністративне правопорушення, а також мотиви затримання: припинення адміністративного правопорушення, якщо вичерпано інші заходи впливу; встановлення особи; складення протоколу про адміністративне правопорушення в разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов'язковим; забезпечення своєчасного і правильного розгляду справи та виконання постанови у справі про адміністративне правопорушення); – обов'язково вносяться відомості про повідомлення Регіонального центру надання безоплатної вторинної правової допомоги та зазначаються число, місяць, рік та час, кого було повідомлено і в який спосіб. Усі реквізити мають бути заповнені розбірливо, українською мовою. Закреслення, виправлення відомостей у протоколі або внесення додаткової інформації після підписання протоколу особою, щодо якої його складено, не допускається. Протокол підписується посадовою особою, яка його склала, і затриманим. У разі відмовлення затриманого від підписання протоколу

в ньому робиться запис про це. У протоколі про адміністративне затримання зазначається наявність у затриманій особи тілесних ушкоджень. У разі наявності зазначається тип ушкодження (синці, порізи, подряпини) та місце їх розташування на частинах тіла. Якщо затриманий потребує медичної допомоги, необхідно вказати у протоколі час її надання, номер бригади швидкої медичної допомоги, прізвище та ініціали лікаря, до якого медичного закладу було госпіталізовано затриманого. Про місце перебування особи, затриманої за вчинення адміністративного правопорушення, негайно повідомляються її родичі, а на її прохання також власник відповідного підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган. За неможливості поінформувати родичів та у разі відмови затриманої особи надати інформацію для їх повідомлення про це робиться відповідний запис у протоколі із зазначенням причин та ставиться підпис затриманої особи та особи, яка склала протокол. Про затримання неповнолітнього обов'язково негайно повідомляють його батьків або осіб, які їх замінюють. У протоколі про адміністративне затримання зазначається час, дата повідомлення, вносяться відомості про осіб, яких повідомлено та в який спосіб. Органи (посадові особи), правомочні здійснювати адміністративне затримання, про кожний випадок адміністративного затримання осіб обов'язково інформують у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Строки адміністративного затримання. За загальним правилом, адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може тривати не більш як 3 години. Проте щодо окремих категорій осіб у визначених випадках можуть застосовуватись інші строки. А саме осіб: – які незаконно перетнули або зробили спробу незаконно перетнути державний кордон України, порушили порядок в'їзду на тимчасово окуповану територію України або до

району проведення антитерористичної операції чи виїзду з них, порушили прикордонний режим, режим у пунктах пропуску через державний кордон України або режимні правила у контрольних пунктах в'їзду – виїзду, правила використання об'єктів тваринного світу в межах прикордонної смуги та контрольованого прикордонного району, в територіальному морі, внутрішніх водах та виключній (морській) економічній зоні України, вчинили злісну непокору законному розпорядженню або вимозі військовослужбовця чи працівника Державної прикордонної служби України або члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, а також іноземців та осіб без громадянства, які не виконали рішення про заборону в'їзду в Україну, порушили правила перебування в Україні або транзитного проїзду через територію України, може бути затримано на строк до 3 годин для складення протоколу, а в необхідних випадках для встановлення особи та/або з'ясування обставин правопорушення – до 3 діб. – які порушили правила обігу наркотичних засобів і психотропних речовин, може бути затримано на строк до 3 годин для складення протоколу, а в необхідних випадках для встановлення особи, проведення медичного огляду, з'ясування обставин придбання вилучених наркотичних засобів і психотропних речовин та їх дослідження – до 3 діб з повідомленням про це письмово прокурора протягом 24 годин з моменту затримання. Строк адміністративного затримання, як зазначає В. О. Іванцов, має обчислюватися з моменту, коли особа силою або через підкорення наказу змушена залишатися поряд з уповноваженою посадовою особою чи у визначеному нею (ним) місці. Для цього патрульні, які доставляють особу, котра є затриманою, до приміщення поліції, повинні скласти рапорт, де має бути відображено час «фактичного затримання особи», тобто висунення наказу чи застосування сили. Саме цей час має бути відображений у журналі реєстрації таких осіб, як

такий, що свідчить про початок затримання. Особистий огляд і огляд речей (ст. 264 КУпАП). Якщо говорити про об'єкт, стосовно якого здійснюється огляд, то ця стаття говорить про два різних заходи, проте за характером і змістом вони не відрізняються. Особистий огляд повинен провадитись уповноваженою на те особою однієї статі з оглядуваним і в присутності двох понятих тієї ж статі у приміщенні або в інших місцях, які виключають доступ сторонніх і відповідають вимогам санітарії та гігієни. Забороняється здійснювати в одному приміщенні одночасно особистий огляд кількох осіб. Під час проведення особистого огляду не допускаються дії, які принижують гідність оглядуваної особи або небезпечні для її здоров'я. Особистий огляд може провадитись уповноваженими на те посадовими особами Служби безпеки України, органів Національної поліції, органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів, Військової служби правопорядку у Збройних силах України, воєнізованої охорони, цивільної авіації, митниці та органів прикордонної служби, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), в тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, а у випадках, прямо передбачених законами України, також і інших органів. Огляд речей може провадитись уповноваженими на те посадовими особами Служби безпеки України, органів Національної поліції, органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів, Військової служби правопорядку у Збройних силах України, воєнізованої охорони, цивільної авіації, митниці, органів прикордонної служби, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), в тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, природоохоронних органів, державними інспекторами з питань інтелектуальної власності, органів лісоохорони, органів

рибоохорони, органів, що здійснюють державний нагляд за додержанням правил полювання, а у випадках, прямо передбачених законами України, також і інших органів. Під час вчинення порушень законодавства про охорону і використання тваринного світу уповноважені на те посадові особи органів, які здійснюють державний нагляд за додержанням правил полювання, органів рибоохорони, а також поліцейські, військовослужбовці та працівники Державної прикордонної служби України можуть провадити в установленому порядку огляд транспортних засобів. Огляд речей, ручної кладі, багажу, знарядь полювання і лову риби, добутої продукції, транспортних засобів та інших предметів здійснюється, як правило, у присутності особи, у власності (володінні) якої вони є. У невідкладних випадках зазначені речі, предмети може бути піддано оглядові з участю двох понятих під час відсутності власника (володільця). Про особистий огляд, огляд речей складається протокол або про це робиться відповідний запис у протоколі про адміністративне правопорушення або в протоколі про адміністративне затримання. У протоколі зазначається перелік речей, що оглядаються, та предметів одягу, що є на особі: індивідуальні ознаки речей, цінностей, документів; місця та обставини виявлення. Крім того, робиться відмітка про наявність (відсутність) тілесних ушкоджень: які ушкодження, на яких частинах тіла знаходились; чи надавалась екстрена (медична) допомога. Якщо надавалась – необхідно вказати час її надання, номер бригади швидкої медичної допомоги, прізвище та ініціали лікаря, до якого медичного закладу було госпіталізовано затриманого. У разі відмови особи, яку оглядали (власника (володільця) речей), підписувати протокол про це робиться запис. У разі відмови особи, яку оглядали (власника (володільця) речей), від підписання протоколу особистого огляду, огляду речей та вилучення речей і документів вона, за бажанням, може викласти мотиви своєї відмови. Особистий огляд, огляд речей у

митницях провадиться в порядку, встановленому Митним кодексом України. Вилучення речей і документів (ст. 265 КУпАП). Цей захід забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, як правило, має місце після адміністративного затримання, особистого огляду або огляду речей. Речі і документи, що є знаряддям або безпосереднім об'єктом правопорушення, виявлені під час затримання, особистого огляду або огляду речей, вилучаються посадовими особами органів, зазначених у ст. 234-1, 234-2, 244-4, 262 і 264 КУпАП. Таке вилучення полягає у примусовому припиненні користування і розпорядження особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, певним предметом чи документом. Проте не припиняє прав на їх володіння. Воно спрямоване на їх збереження як джерел доказів і створює необхідні умови для врахування їх властивостей під час розгляду справи. Такий висновок можна зробити, виходячи з того, що вилучені речі і документи зберігаються до розгляду справи про адміністративне правопорушення у місцях, що їх визначають органи (посадові особи), яким надано право провадити вилучення речей і документів. Вилученню підлягають речі, які є знаряддям або безпосереднім предметом правопорушення чи можуть бути речовими доказами у справі. Про їх вилучення складається окремий протокол або робиться запис у протоколі про адміністративне правопорушення, адміністративне затримання чи огляд речей. У протоколі зазначається, чи вилучались речі або документи, індивідуальні ознаки речей, цінностей, документів; місця та обставини виявлення, місце зберігання, особа, яка прийняла предмети на зберігання, спосіб забезпечення їх схоронності та обов'язково підпис, прізвище та ініціали особи, яка отримала речі (документи). У разі відмови особи, яку оглядали (власника (володільця) речей), від підписання протоколу особистого огляду, огляду речей та вилучення речей і документів вона, за бажанням, може викласти мотиви своєї

відмови . Вилучені речі і документи зберігаються до розгляду справи про адміністративне правопорушення у порядку, встановленому Постановою Кабінету Міністрів України від 16.01.2012 № 17 «Про затвердження Порядку зберігання вилучених під час здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення речей і документів», а після розгляду справи, залежно від результатів її розгляду, їх у встановленому порядку конфіскують, або повертають володільцеві, або знищують, а при оплатному вилученні речей – реалізують. Вилучені орден, медаль, нагрудний знак до почесного звання СРСР, почесного звання Української РСР, Почесної Грамоти і Грамоти Президії Верховної Ради Української РСР, почесного звання України, відзнаки Президента України, нагородна зброя після розгляду справи підлягають поверненню їх законному володільцеві, а якщо він невідомий, надсилаються відповідно до Адміністрації Президента України. Вилучені самогон та інші міцні спиртні напої домашнього вироблення, апарати для їх вироблення після розгляду справи підлягають знищенню поліцейськими. Тобто за результатами вирішення справи такі речі:

- а) конфіскують;
- б) повертають володільцеві;
- в) знищують;
- г) реалізують.

У разі вчинення порушень, передбачених ст. 174, 190 – 195-4 КУпАП, поліцейський, а при вчиненні правопорушень, передбачених ст. 191, 195 цього Кодексу, також посадова особа прикордонної служби мають право вилучити нагородну, вогнепальну мисливську, пневматичну зброю калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду та холодну зброю, бойові припаси і спеціальні засоби самооборони. Поліцейський, посадова особа прикордонної служби мають право провести особистий огляд і огляд

речей порушника в порядку, встановленому ст. 264 цього Кодексу. До особи, яка вчинила правопорушення під час виконання службових обов'язків, вилучення зброї, особистий огляд і огляд речей застосовуються лише у невідкладних випадках. Тимчасове вилучення посвідчення водія (ст. 265-1 КУпАП). Кодексом установлюється особливий порядок тимчасового вилучення посвідчення водія. Воно здійснюється у разі наявності підстав уважати, що водієм учинено порушення, за яке відповідно до цього Кодексу може бути накладено адміністративне стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортними засобами. Працівник Національної поліції, який забезпечує безпеку дорожнього руху, тимчасово вилучає посвідчення водія відповідно до Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення до набрання законної сили постановою у справі про адміністративне правопорушення, але не більше ніж на три місяці з моменту такого вилучення, і видає тимчасовий дозвіл на право керування транспортними засобами. Про тимчасове вилучення посвідчення водія робиться запис у протоколі про адміністративне правопорушення. Після закінчення тримісячного строку тимчасового вилучення посвідчення водія, у випадках, якщо судом не прийнято рішення щодо позбавлення водія права керування транспортним засобом або якщо справу про адміністративне правопорушення не розглянуто у встановлений законом строк, особа має право звернутися за отриманням вилученого документа. Таке звернення особи є обов'язковим для його виконання незалежно від стадії вирішення справи про адміністративне правопорушення. За подання такого звернення та повернення особі тимчасово вилученого посвідчення водія не може стягуватися плата. Тимчасове затримання транспортних засобів працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції (ст. 265-2 КУпАП). У разі наявності підстав уважати, що водієм вчинено порушення, передбачені ч. 1, 2, 3, 4, 6 і 7

ст. 121 «Порушення водієм правил керування транспортним засобом, правил користування ремнями безпеки або мотошоломами», ч. 3, 4 і 5 ст. 122 «Перевищення встановлених обмежень швидкості руху, проїзд на заборонний сигнал регулювання дорожнього руху та порушення інших правил дорожнього руху» (в частині порушення правил зупинки, стоянки, що створюють перешкоди дорожньому руху або загрозу безпеці руху, порушення правил зупинки чи стоянки на місцях, що позначені відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою, на яких дозволено зупинку чи стоянку лише транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю), ст. 122-5 «Порушення вимог законодавства щодо встановлення і використання спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв», ст. 124 «Порушення правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна», ст. 126 «Керування транспортним засобом особою, яка не має відповідних документів на право керування таким транспортним засобом або не пред'явила їх для перевірки, або стосовно якої встановлено тимчасове обмеження у праві керування транспортними засобами», ч. 1, 2, 3 і 4 ст. 130 «Керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України 151 швидкість реакції», ст. 132-1 «Порушення правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів та правил проїзду великогабаритних і великовагових транспортних засобів автомобільними дорогами, вулицями та залізничними переїздами», ст. 206-1 «Незаконне перевезення іноземців та осіб без громадянства територією України» КУпАП, працівник Національної поліції, який забезпечує безпеку

дорожнього руху, тимчасово затримує транспортний засіб шляхом блокування або доставляє його для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку, що дозволяється виключно у випадку, якщо розміщення затриманого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху або створює загрозу безпеці руху, або транспортний засіб розміщений на місцях, призначених для зупинки, стоянки, безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, в тому числі за допомогою спеціального автомобіля-евакуатора. У разі якщо розміщення затриманого транспортного засобу суттєво не перешкоджає дорожньому руху або не створює загрозу безпеці руху, крім розміщення транспортного засобу на місцях, призначених для зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, такий транспортний засіб не може бути доставлений для зберігання на спеціальний майданчик. Випадки тимчасового затримання транспортного засобу та доставлення його для зберігання на спеціальний майданчик визначено ч. 3 ст. 265-4 цього Кодексу. При тимчасовому затриманні транспортного засобу місце розташування такого транспортного засобу має бути обов'язково зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису). Інформація про тимчасове затримання транспортного засобу має невідкладно передаватися на абонентський номер рухомого (мобільного) зв'язку та на адресу електронної пошти, зазначені належними користувачами або особами, за якими зареєстровані транспортні засоби, відповідно до ст. 2794 цього Кодексу. У разі заподіяння транспортному засобу шкоди під час його транспортування та/або зберігання завдані збитки відшкодовуються за рахунок суб'єкта господарювання, який надає такі послуги, та/або відповідного страхового відшкодування, що здійснюється за правовідносинами обов'язкового страхування

цивільної відповідальності суб'єкта господарювання, що надає послуги із транспортування та/або зберігання транспортних засобів у разі їх тимчасового затримання. Під час тимчасового затримання транспортного засобу складається акт огляду і тимчасового затримання транспортного засобу, форма якого затверджується Кабінетом Міністрів України. Після тимчасового затримання транспортного засобу працівник відповідного уповноваженого підрозділу Національної поліції зобов'язаний надати особі можливість повідомити про тимчасове затримання транспортного засобу та його місцезнаходження іншу особу за власним вибором і вжити заходів щодо повернення автомобіля до місця постійної дислокації, а також забороняє експлуатацію транспортного засобу до усунення несправностей, виявлених у процесі його огляду, або до демонтажу спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв (за наявності). Транспортний засіб може бути тимчасово затриманий на строк до вирішення справи про адміністративне правопорушення, але не більше трьох днів з моменту такого затримання. Після закінчення триденного строку тимчасового затримання транспортного засобу особа має право звернутися за отриманням тимчасово затриманого транспортного засобу. Таке звернення особи є обов'язковим для його виконання незалежно від стадії вирішення справи про адміністративне правопорушення. За подання такого звернення та повернення особі тимчасово затриманого транспортного засобу не може стягуватися плата. Повернення транспортного засобу, затриманого шляхом доставки для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку, відбувається невідкладно за зверненням відповідальної особи, зазначеної у ч. 1 ст. 142 КУпАП, або особи, яка ввезла транспортний засіб на територію України, або особи, яка керувала транспортним засобом на момент учинення правопорушення, після сплати штрафу за вчинене правопорушення та оплати вартості послуги із

транспортування та/або зберігання транспортного засобу. Порядок тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання встановлюється Кабінетом Міністрів України. Тимчасове затримання транспортних засобів інспекторами з паркування (ст. 265-4 КУпАП). Таке затримання транспортного засобу здійснюється шляхом доставки для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку за допомогою спеціального автомобіля-евакуатора і дозволяється виключно у випадках, встановлених цією статтею. Під час тимчасового затримання транспортного засобу складається акт огляду і тимчасового затримання транспортного засобу, форма якого затверджується Кабінетом Міністрів України. Тимчасове затримання транспортного засобу шляхом доставки для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку здійснюється у разі вчинення порушення, передбаченого ч. 3 ст. 122 (порушення правил зупинки, стоянки в межах відповідного населеного пункту), ч. 1, 2, 3 ст. 152-1 КУпАП. Розміщення транспортного засобу є таким, що суттєво перешкоджає дорожньому руху або створює загрозу безпеці руху, якщо транспортний засіб:

- 1) поставлено на проїзній частині у два і більше рядів;
- 2) розташовано у заборонених Правилами дорожнього руху місцях зупинки або стоянки, а саме:
 - а) на залізничних переїздах;
 - б) на трамвайних коліях;
 - в) на естакадах, мостах, шляхопроводах і під ними, у тунелях;
 - г) на пішохідних переходах і ближче 10 метрів до них з обох боків, крім випадків зупинки для надання переваги в русі;
 - г) на перехрестях та ближче 10 метрів від краю перехрещуваної проїзної частини за відсутності на ній пішохідного переходу, за винятком зупинки для надання переваги в русі та зупинки проти бокового проїзду на Т-подібних перехрестях, де є суцільна лінія

розмітки або розділювальна смуга;

д) на проїзній частині, де відстань між суцільною лінією розмітки чи протилежним краєм проїзної частини і транспортним засобом, що зупинився, менше 3 метрів;

е) ближче 30 метрів від посадкових майданчиків для зупинки маршрутних транспортних засобів, а за їх відсутності – ближче 30 метрів від дорожнього знака такої зупинки з обох боків;

є) ближче 10 метрів від позначеного місця виконання дорожніх робіт і в зоні їх виконання; ж) у місцях, де буде неможливим зустрічний роз'їзд або об'їзд транспортного засобу, що зупинився;

з) ближче 10 метрів від виїздів із прилеглих територій і безпосередньо в місці виїзду;

3) своїм розташуванням робить неможливим рух інших транспортних засобів або створює перешкоду для руху пішоходів, у тому числі осіб з інвалідністю на спеціальних засобах пересування та пішоходів із дитячими колясками;

4) розташовано на виділеній смузі для руху громадського маршрутного транспорту;

5) розташовано на позначеній відповідними дорожніми знаками та/або дорожньою розміткою велодоріжці;

6) перешкоджає руху або роботі снігоприбирального та іншого технологічного комунального транспорту в разі запровадження надзвичайного стану або в разі оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації;

7) порушує схему паркування транспортних засобів таким чином, що він блокує проїзд по двох або більше смугах руху. Під час тимчасового затримання транспортного засобу місце розташування такого транспортного засобу має бути обов'язково зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису).

Інспектори з паркування зобов'язані невідкладно інформувати

про тимчасове затримання транспортного засобу відповідні підрозділи Національної поліції із зазначенням державного номера затриманого транспортного засобу, точного часу його затримання та місця зберігання (адреси і телефонів спеціального майданчика чи стоянки), розміщувати цю інформацію на офіційному веб-сайті виконавчого органу відповідної місцевої ради, а також передавати повідомлення про тимчасове затримання транспортного засобу на абонентський номер рухомого (мобільного) зв'язку та адреси електронної пошти, зазначені належними користувачами або особами (від імені осіб), за якими зареєстровані транспортні засоби, відповідно до ст. 279-

4 КУпАП. Повернення транспортного засобу, затриманого шляхом доставки для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку, відповідальній особі, зазначеній у ч. 1 ст. 142 КУпАП (фізичній особі або керівнику юридичної особи, за якою зареєстровано транспортний засіб, а в разі якщо до Єдиного державного реєстру транспортних засобів унесено відомості про належного користувача відповідного транспортного засобу, – належному користувачу транспортного засобу, а якщо в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань відсутні на момент запиту відомості про керівника юридичної особи, за якою зареєстрований транспортний засіб, – особі, яка виконує повноваження керівника такої юридичної особи.), або особі, яка ввезла транспортний засіб на територію України, або особі, яка керувала транспортним засобом на момент учинення правопорушення, відбувається невідкладно за зверненням такої особи після сплати штрафу за вчинене правопорушення та оплати вартості послуг із транспортування та/або зберігання транспортного засобу. У разі заподіяння транспортному засобу шкоди під час його транспортування та/або зберігання завдані збитки відшкодовуються за рахунок суб'єкта господарювання, що надає такі послуги, та/або відповідного страхового відшкодування, що

здійснюється за правовідносинами обов'язкового страхування цивільної відповідальності суб'єкта господарювання, який надає послуги із транспортування та/або зберігання транспортних засобів у разі їх тимчасового затримання. Порядок тимчасового затримання інспекторами з паркування транспортних засобів та їх зберігання встановлюється Кабінетом Міністрів України. Відсторонення осіб від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції (ст. 266 КУпАП). Особи, які керують транспортними засобами, річковими або маломірними суднами і щодо яких є підстави вважати, що вони перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їхню увагу та швидкість реакції, підлягають відстороненню від керування цими транспортними засобами, річковими або маломірними суднами та оглядові на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їхню увагу та швидкість реакції. Підстави вважати, що водій перебуває у стані сп'яніння, визначаються згідно з ознаками такого стану, спираючись на положення Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, затвердженої спільним Наказом Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства охорони здоров'я України від 09.11.2015 № 1452/735159. Ознаками алкогольного сп'яніння є:

- запах алкоголю з порожнини рота;
- порушення координації рухів;
- порушення мови;
- виражене тремтіння пальців рук;

- різка зміна забарвлення шкірного покриву обличчя;
- поведінка, що не відповідає обстановці.

Ознаками наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, є:

- наявність однієї чи декількох ознак стану алкогольного сп'яніння (крім запаху алкоголю з порожнини рота);
- звужені чи дуже розширені зіниці, які не реагують на світло;
- сповільненість або, навпаки, підвищена жвавість чи рухливість ходи, мови;
- почервоніння обличчя або неприродна блідість. (Інструкція про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції : затв. Наказом МВС України, МОЗ України від 09.11.2015 № 1452/735 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15>).

Огляд водія (судноводія) на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, проводиться поліцейським з використанням спеціальних технічних засобів, дозволених до застосування МОЗ та Держспоживстандартом України (далі – спеціальні технічні засоби) у присутності двох свідків (при цьому не можуть бути залучені як свідки поліцейські або особи, щодо неупередженості яких є сумніви) або лікарем закладу охорони здоров'я (у сільській місцевості за відсутності лікаря – фельдшером фельдшерсько-акушерського пункту, який пройшов спеціальну підготовку). Огляд на стан алкогольного сп'яніння водія транспортного засобу здійснюється поліцейськими, які мають спеціальні звання. Поліцейськими використовуються спеціальні технічні засоби, які

мають, зокрема, сертифікат відповідності та свідоцтво про перевірку робочого засобу вимірювальної техніки. Огляд на стан сп'яніння проводиться з дотриманням інструкції з експлуатації спеціального технічного засобу та фіксацією результатів на паперових та електронних носіях, якщо спеціальний технічний засіб має такі функції. Перед проведенням огляду на стан сп'яніння поліцейський інформує особу, яка підлягає огляду на стан сп'яніння, про порядок застосування спеціального технічного засобу та на її вимогу надає сертифікат відповідності та свідоцтво про перевірку робочого засобу вимірювальної техніки. Установлення стану алкогольного сп'яніння здійснюється на підставі огляду, який проводиться згідно з вимогами Інструкції поліцейським з використанням спеціальних технічних засобів, показники яких після проведення тесту мають цифровий показник більше 0,2 проміле алкоголю в крові. Результати огляду на стан сп'яніння водія транспортного засобу, проведеного поліцейським, зазначаються в акті огляду на стан алкогольного сп'яніння з використанням спеціальних технічних засобів (далі – акт огляду). У випадку встановлення стану сп'яніння результати огляду, проведеного поліцейським, зазначаються у протоколі про адміністративне правопорушення, до якого долучається акт огляду. Акт огляду складається у двох примірниках, один з яких вручається водію, а другий залишається у поліцейського та/або долучається до протоколу про адміністративне правопорушення у разі встановлення стану сп'яніння. Якщо технічними характеристиками спеціального технічного засобу передбачається роздрукування на папері його показників, то ці результати долучаються до протоколу про адміністративне правопорушення. У разі наявності підстав уважати, що водій транспортного засобу перебуває у стані наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, згідно з ознаками, визначеними в пункті 4 розділу

І Інструкції, поліцейський направляє цю особу до найближчого закладу охорони здоров'я. У разі незгоди водія (судноводія) на проведення огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, поліцейським з використанням спеціальних технічних засобів або в разі незгоди з його результатами огляд проводиться в закладах охорони здоров'я. Перелік закладів охорони здоров'я, яким надається право проведення огляду особи на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, затверджується управліннями охорони здоров'я місцевих державних адміністрацій. Проведення огляду осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, в інших закладах забороняється. Із метою забезпечення достовірності результатів огляду водіїв транспортних засобів, які мають бути оглянуті в закладах охорони здоров'я, поліцейський забезпечує доставку цих осіб до найближчого закладу охорони здоров'я не пізніше ніж протягом двох годин з моменту виявлення підстав для його проведення. У разі скоєння дорожньо-транспортної пригоди (далі – ДТП), унаслідок якої є особи, котрі загинули або травмовані, проведення огляду на стан сп'яніння учасників цієї пригоди є обов'язковим у закладі охорони здоров'я. Огляд осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, здійснюється в закладах охорони здоров'я не пізніше двох годин з моменту встановлення підстав для його здійснення. Огляд у закладі охорони здоров'я та складення висновку за результатами огляду проводиться в присутності поліцейського. Кожний випадок огляду осіб на стан алкогольного,

наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, у закладі охорони здоров'я реєструється в порядку, визначеному спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я. Огляд може також проводитися в спеціально обладнаних пересувних пунктах (автомобілях), що належать закладам охорони здоров'я і відповідають установленим МОЗ України вимогам. Огляд у закладах охорони здоров'я щодо виявлення стану сп'яніння проводиться лікарем закладу охорони здоров'я (у сільській місцевості за відсутності лікаря – фельдшером фельдшерсько-акушерського пункту), який пройшов тематичне удосконалення за відповідною програмою згідно з чинним законодавством. Метою цього огляду є встановлення наявності чи відсутності стану сп'яніння в обстежуваній особи. Лікар (фельдшер) повинен ознайомитися з документами особи, яку оглядає (паспортом, особистим посвідченням, посвідченням водія тощо (за наявності)). Відсутність документів не може бути причиною для відмови у проведенні огляду на стан сп'яніння. У такому разі в акті медичного огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції (далі – акт медичного огляду), зазначаються дані щодо зовнішнього вигляду особи, яку оглядають, а також те, що дані про цю особу записані з її слів. У разі надходження документів дані про оглянуту особу долучаються до акта медичного огляду. Проведення лабораторних досліджень на визначення наркотичного засобу або психотропної речовини обов'язкове. За результатами огляду на стан сп'яніння та лабораторними дослідженнями встановлюється діагноз, який вноситься до акта медичного огляду. Висновок щодо результатів медичного огляду з

метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції (далі – висновок щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння), видається на підставі акта медичного огляду. Зміст висновку повідомляється оглянутій особі у присутності поліцейського, який її доставив, про що робиться запис у вищезазначеному висновку. Усі записи в акті медичного огляду та висновку щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння повинні бути розбірливими, не допускається формулювання «Норма». Акт медичного огляду особи складається в одному примірнику, який залишається в закладі охорони здоров'я. Висновок щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння складається в усіх випадках безпосередньо після огляду особи у трьох примірниках: перший примірник видається під підпис поліцейському, який доставив дану особу на огляд, другий видається оглянутій особі, а третій залишається в закладі охорони здоров'я. Кожний випадок огляду на стан сп'яніння у закладі охорони здоров'я реєструється в журналі реєстрації медичних оглядів осіб з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції. Огляд особи на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, проведений з порушенням вимог законодавства, вважається недійсним. У разі відсторонення особи від керування транспортним засобом, річковим або маломірним судном можливість керування цим транспортним засобом, річковим або маломірним судном надається уповноваженій нею особі, яка має посвідчення водія (судноводія) відповідної категорії та може бути допущена до керування транспортним засобом, річковим або маломірним судном. Привід (ч. 2 ст. 268 КУпАП). Привід як захід забезпечення провадження у справах

про адміністративні правопорушення згадується КУпАП у ст. 268 «Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності». Під час розгляду справ про адміністративні правопорушення, передбачені ч. 1 ст. 44, ст. 51, 146, 160, 172-4–172-9, 173, 173-2, ч. 3 ст. 178, ст. 185, 185-1, ст. 185-7, 187 КУпАП, присутність особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, є обов'язковою. У разі ухилення від явки на виклик органу внутрішніх справ або судді районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду цю особу може бути піддано приводу органами Національної поліції. Отже, приводом є примусове доставлення правопорушника до місця розгляду справи. Застосування приводу є правом лише двох суб'єктів розгляду справ: суддів і органів внутрішніх справ. Виконання приводу покладається на органи Національної поліції. Підставою застосування приводу є ухилення від явки на виклик органу поліції або суду. Оскарження заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення регламентується ст. 267 КУпАП. Адміністративне затримання, особистий огляд, огляд речей і вилучення речей та документів, у тому числі посвідчення водія, тимчасове затримання транспортного засобу, відсторонення водіїв від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, може бути оскаржено заінтересованою особою у вищестоящий орган (вищестоящій посадовій особі) відносно органу (посадової особи), який застосував ці заходи, або до суду. Оскарження заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення не зупиняє їх виконання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.

Нормативно-правовими актами, що регулюють загальні засади застосування органами Національної поліції заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, є:

1. Конституція України, в якій визначаються загальні засади застосування заходів адміністративного примусу в цілому і, зокрема, заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, а саме: у ст. 29 визначено, що ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом. Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правничою допомогою захисника. Стаття 30 визначає, що не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду; ст. 41 визначає що ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності, право приватної власності є непорушним, примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості; ст. 55 визначає, що права і свободи людини і громадянина захищаються судом, право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб гарантується (в тому числі у справах про адміністративні правопорушення).

2. Законодавчі акти, такі як: – Закон України «Про Національну поліцію», який встановлює у ст. 23 основні повноваження поліцейського: здійснювати превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень; вживати заходів

з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняти виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення; у випадках, визначених законом, здійснювати провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймати рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечити їх виконання; доставляти у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення, тощо; – Кодекс України про адміністративні правопорушення – основний законодавчий акт, що регулює питання застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Зокрема, у главі 20, а також ст. 259 та ч. 2 ст. 268 визначено правову природу та підстави застосування заходів забезпечення провадження, загалом – процесуальний порядок їх застосування, частково – компетенцію органів (посадових осіб), які їх застосовують; – Закон України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів і зловживанню, яким передбачено право поліцейського здійснювати огляд транспортного засобу на підставі заяв, повідомлень про правопорушення, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин чи прекурсорів, або за наявності про це іншої достовірної інформації компетентних органів та доставлення до органів Національної поліції осіб та транспортного засобу в разі виявлення речовин, які викликають підозру як такі, що належать до наркотичних, психотропних або прекурсорів і потребують подальшого дослідження, а також наявності у водія чи пасажирів ознак наркотичного сп'яніння.

3. Підзаконні нормативно-правові акти, серед яких: – Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції, затверджена наказом МВС України від 06.11.2015 № 1376, встановлює порядок розгляду справ про адміністративні

правопорушення, а також визначає порядок контролю за дотриманням законодавства під час оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (крім правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху), оформлення матеріалів про адміністративне затримання тощо; – Інструкція з організації діяльності дільничних офіцерів поліції, затверджена наказом МВС України від 28.07.2017 № 650, визначає основні напрями діяльності дільничних офіцерів поліції (серед яких, наприклад, здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, прийняття рішення про застосування адміністративних стягнень і забезпечення їх виконання, доставляння у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення) та їх повноваження (затримувати підозрюваних у вчиненні кримінального або адміністративного правопорушення, доставляти таких осіб до поліцейської станції або органу (підрозділу) поліції; у випадках, визначених законом, здійснювати провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймати рішення про застосування адміністративних стягнень і забезпечувати їх виконання та інші повноваження, визначені законодавством України); – Положення про патрульну службу МВС, затверджене наказом МВС України від 02.07.2015 № 796166, визначає особливості порядку застосування поліцією окремих заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, функції патрульної служби (перше реагування на повідомлення про правопорушення, надання невідкладної допомоги; своєчасне реагування на повідомлення про вчинення правопорушень; припинення виявлених кримінальних та адміністративних правопорушень, застосовуючи для цього передбачені законодавством права і повноваження; у випадках та у спосіб, передбачених законодавством, розгляд справи про адміністративні

правопорушення і застосування заходів адміністративного впливу до правопорушників; здійснення затримання особи та її доставлення, а також застосування інших заходів забезпечення провадження відповідно до законодавства); – Інструкція з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затверджена наказом МВС України від 23.05.2017 №440, визначає порядок здійснення доставлення, адміністративного затримання особи, огляду та вилучення речей і документів, що знаходяться при особі, яка вчинила правопорушення; – Порядок тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1086168, визначає процесуальний порядок застосування тимчасового вилучення посвідчення водія і ліцензійної картки на транспортний засіб та їх повернення; – Інструкція з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, затверджена Про затвердження Положення про патрульну службу МВС : Наказ МВС України від 02.07.2015 № 796 Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України : Наказ МВС України від 23.05.2017 № 440 , Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1086 наказом МВС України від 07.11.2015 № 1395169, визначає повноваження підрозділів патрульної поліції щодо затримання осіб, які вчинили адміністративне правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху; – Порядок направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду,

затверджений постановою КМУ від 17.12.2008 № 1103170, та Інструкція про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, затверджена спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства охорони здоров'я України від 09.11.2015 № 1452/735, визначають підстави та процесуальний порядок відсторонення водія від керування транспортним засобом та його огляду на стан сп'яніння; – Порядок тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання», Затверджений постанови Кабінету Міністрів від 17.12.2008 № 1102, та Порядок тимчасового затримання інспекторами з паркування транспортних засобів та їх зберігання», Затверджений постанови Кабінету Міністрів від 14.11.2018 № 990, визначають підстави і порядок тимчасового затримання транспортного засобу та доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку. Звісно, цей перелік не є вичерпним, вище наведено лише основні нормативно-правові акти у сфері реалізації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі : Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395 Порядок направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1103.